

Gren, som i mindst Grad har været inddraget under Andelsprincippet, nemlig Æghandelen, har der været ret betydelige Vanskeligheder i England, fordi der var visse Folk, som saa deres Fordel i at opsamle Produkterne til et senere Tidspunkt, naar Produktionen ikke var saa stor og Markedet derfor heller ikke var saa overfyldt, og saa sælge dem til en højere Pris, men i mindre god Stand, og naar Forbrugerne faar en daarlig Vare, gaar det selvfølgelig ud over Producenterne, i dette Tilfælde altsaa de danske Ægproducenter.

Det er vel ikke just disse Grene af Andelsbevægelsen, det ærede Medlem vil have beskattet; jeg kunde snarere tænke mig, at det var et Foretagende, som jo er nær beslægtet med Landbrugets Produktionsforetagender, nemlig Foderstofforretningen. Navnlige det mindre Landbrug er her en stor Forbruger — under normale Forhold vel at mærke —, idet det regner med store Omkostninger ved Indkøb af Fodervarer, og hvis de mindre Landbrugere ikke skulde have Lov til gennem en Andelsforening at modarbejde en Fortrustning eller en Ringdannelse i Foderstofhandelen, vilde de kunne løbe den allerstørste Risiko med Hensyn til at lide et Skaar i de Indtægter, der rettelig tilkommer dem.

Lad mig lige nævne Brugsforeningsbevægelsen. Her er jo Forholdet det, som for øvrigt overalt indenfor Andelsforeningerne, at man maa have megen Medhjælp, Lokaler og Bestyrere og Arbejdere, have Folk, som skal administrere og gøre Arbejdet ved Varernes Fordeling, og det er selvfølgelig forbundet med ret store Udgifter. Nu kunde man naturligvis gøre den Betragtning gældende, og det vil det ærede Medlem (Laurits Jensen) selvfølgelig holde stærkt paa, at det kun er Overskuddet, der skal beskattes. Men Andelsbevægelsen lader ganske rolig de forskellige konkurrerende Producenter bestemme Prisen; det gælder ogsaa for Brugsforeningernes Vedkommende i By og paa Land. Vi ønsker ikke at konkurrere Købmændene ud, vi lader for saa vidt dem bestemme Prisen. Men den Overpris, som vi giver for vore Varer i Brugsforeningen, faar vi tilbage i Form af Overskud. Det er egentlig kun dette, der sker: Vi faar det tilbage, vi har givet for meget for vore Varer. Men hvis man tænkte sig et Beskatningssystem sat i Værk her, vilde der simpelthen kun ske det — og det vilde være ganske retfærdigt, at det skete —, at vi ikke betalte mere for vore Va-

rer, end hvad der var strengt nødvendigt. Det vilde være en nem Sag ikke at give saadanne Priser for de Varer, vi har Brug for, at der fremkommer et Overskud. Og dermed vilde Beskatningsgrundlaget være bortfaldet. For jeg kan dog ikke tænke mig, at Planen skulde være den at gaa til en Beskatning af Produktionen. Der kan kun være Tale om en Beskatning af Overskuddet.

Skønt jeg kunde fristes til at gaa meget nærmere ind paa dette Spørgsmaal, vil jeg dog slutte her. Jeg vil kun tilføje, at det staar for mig saaledes, at Fremtiden vil give mange Problemer at løse. Forholdene er i Øjeblikket saadanne, at Kapitalen har samlet sig paa faa Hænder. Der er mange, som er blevet rige, og hvis vi ikke har vor Opmærksomhed henvendt herpaa i forskellige Retninger, kan Kapitalsammenslutningerne blive farlige i Fremtiden. Jeg tror, at Andelsproduktionen har de bedste Betingelser for at imødegaa disse Fortrustninger; se f. Eks. paa Andels-Cementfabrikens Indvirkning paa Cementtrusten — derfor er det for meget at sige, mener jeg, at den foreløbig skal være i Stand til helt at holde Spekulationen nede. Men det vil sikkert være nødvendigt, at Regeringen i Fremtiden har sin Opmærksomhed henvendt paa de uhyre Fortjenester, som der kan være Grund til at tro vil fremkomme, hvis der ikke gribes ind. Derfor vil sikkert ogsaa den Prisregulering, vi er inde paa, vise sig at være nødvendig i den første Tid.

Jeg skal dernæst rette en lille Henvæling til den højtærede Finansminister; den angaar vore Skatteraadsformænd. De har ikke anmodet mig om at fremkomme med den, men jeg har den Ære at være Medlem af et Skatteraad, og jeg ved, at det er en højst tvivlsom Forretning at være Formand for et Skatteraad i disse Tider. Formanden i det Skatteraad, som jeg er Medlem af, erklærer, at Arbejdet optager det meste af hans Tid. Ganske vist er han, det ved jeg, en særdeles samvittighedsfuld Mand, der udfører sit Arbejde paa udmærket dygtig Maade. Men det er nu alligevel saa, at vore Love giver Skatteraadsformændene et aldeles overvældende Arbejde. Vel har de faaet adskillige Godtgørelser, saaledes for Listeføring og saa fremdeles. Men Stillingen medfører en overvældende stor Korrespondance. Mange Skatteydere misforstaar baade dette og hint, der kommer Klager, og forskellige andre Forhold medfører, at de Folk, der